

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1819/2546

พนักงานอัยการจังหวัดตาก โจทก์ กองทุนรวมอาร์ที-เคเค ผู้ร้อง จำเลย ตำรวจ ชูชาติ อินสว่าง จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.อ. มาตรา 35, ป.อ. มาตรา 36, ป.วิ.อ. มาตรา 188,

พ.ร.ก.การปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ.ศ. 2540 มาตรา 25

ย่อ / หลักกฎหมาย

เดิมบริษัทเงินทุน ท. เป็นเจ้าของรถยนต์ให้จำเลยเช่าซื้อเมื่อวันที่ 1 เมษายน 2540 จำเลยกระทำความผิดเมื่อวันที่ 4 มกราคม 2541 ศาลชั้นต้นพิพากษาให้บริษัทรถยนต์เมื่อวันที่ 21 กรกฎาคม 2541 และผู้ร้องซื้อทรัพย์สินประเภทสัญญาเช่าซื้อจากองค์การเพื่อการปฏิรูประบบสถาบันการเงินในนามและแทนบริษัทเงินทุน ท. เมื่อวันที่ 30 กรกฎาคม 2541 แม้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 188 จะบัญญัติว่า "คำพิพากษาหรือคำสั่งมีผลตั้งแต่วันที่ได้อ่านในศาลโดยเปิดเผยเป็นต้นไป" แต่การที่ศาลชั้นต้นพิพากษาให้บริษัทรถยนต์ ก็ยังไม่ทำให้รถยนต์ตกเป็นของแผ่นดินตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 35 ทั้งนี้ เพราะคดียังไม่ถึงที่สุด ดังนั้นในระหว่างที่คดียังไม่ถึงที่สุด บริษัทเงินทุน ท. ย่อมมีสิทธิโอนกรรมสิทธิ์ในรถยนต์ให้แก่ผู้ร้องได้โดยชอบและไม่มีบทกฎหมายใดบัญญัติห้ามโอนกรรมสิทธิ์กันไว้ ผู้ร้องจึงมีสิทธิยื่นคำร้องขอคืนรถยนต์หลังจากคดีถึงที่สุดแล้วได้ภายในกำหนด 1 ปี แต่ผู้ร้องยื่นคำร้องเกิน 1 ปี นับแต่วันคำพิพากษาถึงที่สุดแล้ว จึงต้องห้ามตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 36 ประกอบกับพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ.ศ. 2540 มาตรา 25 ก็ได้บัญญัติยกเว้นการใช้บังคับบทบัญญัติการขอคืนทรัพย์สินที่ศาลสั่งให้ริบไว้

คำพิพากษา

คดีสืบเนื่องมาจากศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาลงโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 14 วรรคหนึ่ง, 66 วรรคหนึ่ง, 102 และให้บริษัทรถยนต์หมายเลขทะเบียน ก 9119 กรุงเทพมหานคร ของกลาง ผู้ร้องยื่นคำร้องว่า ผู้ร้องเป็นเจ้าของรถยนต์ของกลางและมีได้รู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิดของจำเลย ขอให้คืนรถยนต์ของกลางแก่ผู้ร้อง โจทก์ยื่นคำคัดค้านว่า ผู้ร้องมิใช่เจ้าของรถยนต์ของกลางและมีส่วนรู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิดของจำเลย ขอให้ยกคำร้อง ศาลชั้นต้นไต่สวนแล้วมีคำสั่งยกคำร้อง ผู้ร้องอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค 6 พิพากษากลับให้คืนรถยนต์ของกลางแก่ผู้ร้อง โจทก์ฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า "พิเคราะห์แล้วข้อเท็จจริงฟังเป็นยุติว่าเดิมบริษัทเงินทุนไทยธำรง จำกัด เป็นเจ้าของรถยนต์ของกลาง ให้จำเลยเช่าซื้อไปเมื่อวันที่ 1 เมษายน 2540 จำเลยกระทำความผิดคดีนี้เมื่อวันที่ 4 มกราคม 2541 ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาให้บริษัทรถยนต์ของกลางเมื่อวันที่ 21 กรกฎาคม 2541 และผู้ร้องซื้อทรัพย์สินประเภทสัญญาเช่าซื้อจากองค์การเพื่อการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน ("ปรส.") ในนามและแทนบริษัทเงินทุนไทยธำรง จำกัด เมื่อวันที่ 30 กรกฎาคม 2541 ตามสัญญาขายสินทรัพย์ประเภทสัญญาเช่าซื้อ เอกสารหมายเลข ร.8 อันรวมถึงรถยนต์ของกลางด้วย มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์ว่า ผู้ร้องเป็นเจ้าของรถยนต์ของกลางหรือไม่ เห็นว่า แม้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 188 จะบัญญัติว่า "คำพิพากษาหรือคำสั่งมีผลตั้งแต่วันที่ได้อ่านในศาลโดยเปิดเผยเป็นต้นไป" ก็ตาม แต่การที่ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาให้บริษัทรถยนต์ของกลางซึ่งได้

อ่านในวันที่ 21 กรกฎาคม 2541 นั้น ก็ยังไม่ทำให้รถยนต์ของกลางตกเป็นของแผ่นดิน ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 35 ทั้งนี้เพราะคดียังไม่ถึงที่สุดเนื่องจากยังอยู่ในระหว่างที่อาจอุทธรณ์ได้แย้งคำพิพากษาศาลชั้นต้นว่า ไม่ควรริบรถยนต์ของกลางซึ่งไม่ใช่ทรัพย์สินของจำเลยได้ ดังนั้นในระหว่างที่คดียังไม่ถึงที่สุด บริษัทเงินทุนไทยอ้าง จำกัด เจ้าของรถยนต์ของกลางที่แท้จริงย่อมมีสิทธิโอนกรรมสิทธิ์ในรถยนต์ของกลางให้แก่ผู้ร้องได้โดยชอบ และไม่มีบทกฎหมายใดบัญญัติห้ามโอนกรรมสิทธิ์กันไว้ ผู้ร้องซื้อรถยนต์ของกลางมาจากองค์การ เพื่อการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน ("ปรส.") ในนามและแทนบริษัทเงินทุนไทยอ้าง จำกัดก่อนคดีถึงที่สุด จึงเป็นเจ้าของรถยนต์ของกลางที่แท้จริง และมีสิทธิยื่นคำร้องขอคืนรถยนต์ของกลางหลังจากคดีถึงที่สุดแล้วได้ภายในกำหนด 1 ปี เนื่องจากข้อเท็จจริงในคดีปรากฏว่า ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาให้ริบรถยนต์ของกลางเมื่อวันที่ 21 กรกฎาคม 2541 โดยไม่มีคู่ความฝ่ายใดอุทธรณ์คำพิพากษาศาลชั้นต้น คดีที่มีคำพิพากษาให้ริบรถยนต์ของกลางดังกล่าวถึงที่สุดในวันที่ 21 สิงหาคม 2541 แต่ผู้ร้องได้ยื่นคำร้องขอคืนรถยนต์ของกลางเมื่อวันที่ 25 มกราคม 2543 จึงเป็นการยื่นคำร้องขอรถยนต์ของกลางเกิน 1 ปี นับแต่วันคำพิพากษาถึงที่สุดแล้ว การยื่นคำร้องขอคืนรถยนต์ของกลางของผู้ร้องจึงไม่ชอบเพราะต้องห้ามตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 36 ประกอบกับพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ.ศ. 2540 มาตรา 25 ก็มีได้บัญญัติยกเว้นการใช้บังคับบทบัญญัติการขอคืนทรัพย์สินที่ศาลสั่งให้ริบตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 36 ไว้ ดังนั้นเมื่อผู้ร้องยื่นคำร้องขอรถยนต์ของกลางเกินกำหนด 1 ปี นับแต่วันคำพิพากษาถึงที่สุดแล้ว จึงเป็นการยื่นคำร้องที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 6 พิพากษาให้คืนรถยนต์ของกลางแก่ผู้ร้องจึงไม่ชอบ ฎีกาของโจทก์ฟังขึ้น" พิพากษากลับ ให้ยกคำร้อง

องค์คณะ

สมชาย พงษ์ธา · ประสพสุข บุญเดช · จรัส พวงมณี

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/1819/2546>